

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhsii, 1674

Cap. 5. An Christus ut homo, sit filius Dei adoptivus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

minister in anno communicent, ex quibus terna etiam confessio deducitur. Sed de his supra actum est.

Ex his igitur postremis Ecclesiæ præceptis, non frequentiam à Lutheranis requirimus, sed proprium Sacerdotem, qui veram potestatem Clavium habeat, & veram potestatem consecrandi corpus Christi: & cum in neutro divino præcepto satisfaciant, nec veros Sacerdotes ecclesiæ Lutherana habeat, consequens est, nec præcepto Ecclesiæ satisfieri posse, ac populum tam Sacrificio religionis, quàm Sacramentis defraudari. Interim nummus Confessionis, oblatione quæ, cæterique ex eorum administratione proventus cedunt tam largè Prædicantibus, quàm Catholicis Pastoribus. Et quæ ex his prosperitas, nisi ut mortuis Prædicantibus, filiorum hæreditas passim sit domestica paupertas. Ita verò

De malè quæsitis, non gaudet tertius hæres.

C A P V T V.

An Christus secundum humanam naturam sit filius Dei adoptivus?

DUAS nobis controversias movet Nifanius cum suis novatoribus ex Concilio Francofurtensi, quod agente Hadriano Pontifice, & præsentè Carolo Magno, sub annum Christi 784. à CCC. Episcopis est celebratum. Prima controversia est de Filio Dei adoptivo, ex hæresi Felicis Urgelitani, & Elipandi Toletani Episcopi, quæ in hoc Concilio damnata est. Altera est de adoratione & cultu Imaginum. De prima agam primò. Qua in re primò certum est, Deum habere filios adoptivos: Rom. 8. *Accepistis Spiritum adoptionis filiorum.* Ad Gal. 4. *Ut adoptionem filiorum reciperemus.* Ita S. Thom. q. 23. Quæstio nunc est, an Christus sit Filius Dei adoptivus? Certum verò est, hanc Felicis & Elipandi hæresin in hoc Concilio damnatam esse, quod primum constat ex libro Sacrosyllabo Episcoporum Italiæ, ex Synodica Episto-

Epistola Concilij ab Episcopis Gallia & Germania, ex Epistola Caroli Magni ad Episcopos Hispania; deinde ex ipso Concilio Francofurtensi. Ita enim Canon. 1. Concilij: *Ubi in primordio Capitulorum exortum est de impia & nefanda heresi Elipandi Toletanae sedis Episcopi, & Felicis Orgelitanae, eorumque sequacibus, qui male sentientes in Dei Filio asseriebant adoptionem, quam omnes, qui supra sanctissimi Patres, & respondentes unā voce contradixerunt, atque hanc heresim funditus à sancta Ecclesia eradicandam statuerunt.*

Hanc damnatam Elipandi heresim Nifanius Catholicis per calumniam affingit, tanquam à Concilij, & Caroli doctrina discesserint, quæ mera calumnia est. Durandus quidem, & pauci cum eo Scotistæ senserunt Christum ut hominem, posse dici filium Dei adoptivum, seu quòd nulla hujus definitionis cognitio illis fuerit; quòdque acta hujus Concilij à Surio primùm Anno 1567. edita fuerint, seu quòd definitionem Concilij aliter explicandam censuerint, accedente Patrum quorundam auctoritate, quos inter Irenæus lib. 3. c. 21. Victorinus lib. 3. contra Candidum Arianum; nec rationes deessent plausibiles.

Verùm communis semper Catholicorum doctrina fuit, cum S. Thoma q. 23. art. 4. Christum nullā ratione posse vocari Filium Dei adoptivum, quantumcunque addatur *ut homo*. Ratioque fuit eadem, quæ à Concilio Francofurtensi, & ab Hadriano Pontifice redditur: quod qui adoptatur debeat esse alienus, & extraneus, saltem in gradu ad quem assumitur; Christus verò, quā homo, non est Deo extraneus, sed *proprius*, ac planè *suus*, & quidem in gradu filiationis, ut Theologi exponunt. Nec aliter jus Civile docet in Pandectis & Instit. de Adop. eò quòd adoptio sit assumptio alieni filij, qui verè filius non est, sed persona extranea: Est enim adoptare, *quasi optare ut sit, quod per naturam non est*. Hæc Catholicorum assertio præterea sumitur ex Concilio Arausicano, quod circa finem sic habet: *Quid est adoptio nisi caritatis copulatio? quā Pater adoptione sibi copulat Filium, quem proprium non habet*. Idem legis in libro *Sacrostylabo*, qui in Concilio Francofurtensi oblatus, & approbatus est: Porro, inquit, *adoptivus dici non potest, nisi is, qui alienus est ab eo, à quo dicitur adoptivus*. Cum ergo Christus non sit alienus à Deo, sed per intimam unionem ei conjunctus, non potest dici Filius adoptivus, quæ vox necessariò importat negationem conjunctionis substantialis cum ad-

optan-

optante. Unde in eodem libro dicit Concilium: *Carnem ineffabiliter ex virgine assumpsit, non adoptavit.*

Igitur hæ duæ propositiones in Concilio videntur damnatæ: *Christus homo est Filius Dei adoptivus.* Deinde hæc: *Christus ut homo, non est Filius Dei naturalis.* Elipandus enim, & Felix, ac cæteri ejus sectæ, non negabant Christum esse Filium Dei naturalem, sed dicebant hoc illi competere ut Deo, non verò ut homini, sub hac enim conditione dicebant ipsum esse Filium adoptivum. quæ apertè ostendunt, hosce hæreticos fuisse in re *Nestorianos*, & Christum divisisse in duas personas, creatam & increatam, dum in eo constituebant duos filios, *naturalem*, qui ipsi competit ut Deo, & *adoptivum*, qui ei dein tribuitur ut homini.

Verùm utrumne hanc propositionem, *Christus in quantum homo est Filius adoptivus*, damnarit Concilium, lis est inter auctores. Affirmat Vasquez, & qui cum illo sentiunt; negat Suarez, & qui cum eo faciunt Scholastici. Interim uterque convenit hanc propositionem esse falsam. in quo sensu damnata sit, disceptant: præsertim cum Suarez disp. 49. Sect. 3. & ex eo Severinus Binius in notis ad Concilium Francofurtense scribat: etsi Felicianæ hæresis ab Hadriano & Concilio Francofurtensi damnata sit, tamen non satis constare, qualis illa in particulari hæresis fuerit. Accedit, quod præter *naturalem*, & *personalem* filiationem, quâ Christus secunda persona Trinitatis constituitur, præterque filiationem fundatam in unione hypostatica, tertia filiatio sit fundata in gratia habituali & sanctificante, quâ homines dicuntur filij adoptivi. Hanc verò gratiam Christus habuit ejusdem rationis, cum eâ, quæ est in hominibus: quo modo nonnulli opinantur Christum dici posse Filium adoptivum, secus quàm Suarez disp. 49. Sect. 4. Vasquez disp. 89. aliique sentiunt.

Altera similiter propositio: *Christus in quantum homo, non est Filius Dei naturalis*, plus difficultatis habet in modo explicandi: etsi ea communis Doctorum sit sententia, atque eodem modo sumatur ex definitione Hadriani Pontificis, & Concilij. Nam uti ex eâ negatur, Christum esse Filium Dei adoptivum secundum humanam naturam, ita ex eadem asseritur Christum ut hominem esse filium proprium & naturalem: quemadmodum ad Rom 8. dicitur: *Proprio filio non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* Difficultas ex eo nascitur, quòd Filius naturalis sit, qui per naturalem generationem à Patre procedit, quæ est origo vi-

ventia

sentis à vivente, conjuncta in similitudinem nature. Triplex hīc Theologorum sententia in modo explicandi. Una Suarez disp. 49. sect. 1. & 2. à quo respectu generationis divinæ & æternæ hæc analogica dici possit. Altera Petri Hurtado disp. 83. Tertia Basilij Legionensis tom. 1. variarum disp. relect. 4. Lugonis disp. 31. Wadingi disp. 11. Alberti Magni, Capreræ, Lorcamī & aliorum. Hic nobis Nifanius, qui in priori propositione de Filio adoptivo tantum se Theologorum censorem obtulit, suum judicium interponat; & rem, quæ ex definitione Concilij, & Patrum indubitata est, explanet: ut ex Lutherana Theologia & subtilitate, Catholicis lumen affundatur, intelligamusque, quo nimirum modo Christus *ut homo* dici possit ac debeat Filius Dei naturalis. Hic tu eādem fraude posses nobis ex diversis Scholasticorum sententijs calumniam imponere, & dicere, Catholicos negare Christum, quā homo est, esse Filium Dei naturalem. At non est satis id dicere, neque sententias Catholicorum Doctorum coacervare, nisi singulorum sententias refellas. & longè aliquid subtilius & sapientius reponas, expectamus hoc tandem à te tanquam à Doctore novo, qui omnium Catholicorum Doctorum Aristarchum te ubique jactitas. Sed vide, ne quid ex plebeja tela hic intexas, quod textorem magis Bilsfeldiensem, quam Theologum sapiat.

Alterum quod objicit, est de adoratione Christi, ubi duæ rursum questionēs, quas Nifanius confundit. Prima est. An Christus, *quā homo*, sit adorandus cultu latriæ? & communis Theologorum doctrina est, Christum *quā hominem*, seu ipsam Christi humanitatem simul cum Verbo adorandum cultu latriæ: videturque definita in Concilio Alexandrino hisce verbis: *Unus intelligitur Jesus Christus, Filius unigenitus, qui una adoratione propria cum carne adoratur.* Idem apertè docet S. August. serm. 58. Et ratio redditur: Quia quod habet excellentiam divinam & increatam, est latriæ propriè dictæ colendum; atqui Christus, quā homo, sive humanitas Verbo unita, habet talem excellentiam, ut multis exponunt Theologi contrā Alexandrum & Paludanum: Ergo. Altera quæstio est, quam Nifanius videtur movere: An humanitas Christi conceptu præcisivo separata à Verbo, & considerata cum donis creatis supernaturalibus excellentis gratiæ & gloriæ, aut etiam modi unionis, ut est distincta realiter à Verbo, cultu hyperdulæ adorari possit? Afferit id D. Thom. art. 2. in corp. Suarez, & alij. Et ratio datur: quia in his excel-

FFFF

lencia

lencia creata est objectum formale, quæ pertinet ad inferiorem cultum, quàm patriæ sit. Quid nunc in hisce, & alijs Catholici docent contra naturam Christi, in quo tantoperè exultas Nifani? Posses totum tractatum de Incarnatione Christi percurrere, & ex illo per fallacias tuas colligere Theologorum sententias, in utramque partem disputantium de quæstionibus intra Scholasticorum limites agitatis. Et quid efficies? nisi ut inscitiam & stultitiam tuam prodas? Bellarminum ex his maximè præ alijs traducis, sed oportebat te ejus librum prius legere, quem contra librum *Concordia* vestræ scripsit, ut ex eo disceres, quàm impiè Lutherani sentiant de natura Christi. Transis deinde ad quæstionem de ubiuitate, de communicatione idiomatum, de officio Mediatoris, quæ passim à Jesuitis secus, quàm ante doctum fuerit in Ecclesia, immutata calumniaris, postquam nova Lojolæ soboles post Concilium Tridentinum, longè aliam doctrinam commenta est, & in Ecclesiam introduxit. Quasi verò præter Jesuitas ex Clero, atque ex omni religiosorum Ordine non æquè celebres & sapientes sint Theologi, qui scriptis suis doctrinam Catholicam illustrarint; quasi que viri illi docti, si quid in Jesuitarum scriptis contra Catholicam veritatem esset, non animadverterent, præter solum *Nifanium*, novam inter Theologos Lutheranorum *Aquilam*. Aut quæ nova illa Jesuitarum doctrina, quam non illi antiquæ SS. Patrum Theologiæ in omnibus conformem tradunt? De vestra id doctrina dicere debebas, quæ cum hæresi sua nova est, & SS. Patrum doctrinæ in omnibus adversa. Aut quæ illa Jesuitarum nova doctrina post Concilium Tridentinum? Vel hæc à Concilij Tridentini doctrina diversa, veleadem cum illa est; Si eadem, quomodo sola Jesuitarum est? cum Concilio illi interfuerint ex Episcopis & Theologis totius Ecclesiæ Catholice, ac duo tantum Jesuitæ, Laynes, & Salmeron. Si diversa est à Concilij Tridentini doctrina? quomodo Pontifex & Episcopi Jesuitarum doctrinam tolerant, & non cum hæresi vestra proscribunt ac damnant? Vide Nifani, quibus calumnijs Jesuitas proscindis, imò quibus mendacijs tuos decipis. Quid tibi Jesuitæ fecerunt? cur eos ubique in tuis scriptis tam calumniosè traducis? nisi quia *noctua* Catholicam ferre non potes *lucem*, qui inter *aquilas* Theologorum te numerare vis. Si quid in te est ingenij, doctrinæ, aut eminentis sapientiæ, scribes tandem de propositis quæstionibus tractatum aliquem solidum, ordinatum, & eruditum, ut

Theolo-

Theologi Catholici & Jesuitæ faciunt, offerasque illorum judicijs expendendum, & tum primum se aperiet tua recondita sapientia: nam quæ hæcenus scripsisti per rapsodiam, digna non sunt Theologo, nisi quantum fuci etiam circa alvearia apum mella adulterina colligunt. neque ob id quisquam calamo refellenti dignatus est; neque ego hæc refutanda sumpsissem, nisi Carolus Magnus à tuis calumnijs, & mendacijs liberandus fuisset.

C A P U T VI.

De cultu Imaginum.

HÆ altera controversia est, quam ex Concilio Francofurtensi nobis movet Nifanius cum heterodoxis. Ita enim Concilium can. 2. *Allata est in medium questio de nova Græcorum Synodo, quam de adorandis imaginibus Constantinopoli fecerunt, in qua scriptum habebatur: ut qui imaginibus Sanctorum, ita ut Deificæ Trinitati, servitium, aut adorationem non impenderent, anathema judicarentur. Qui supra sanctissimi Patres nostri, omnimodis adorationem & servitutem renuentes, contempserunt, atque consentientes damnaverunt. Repetamus totam hanc hæresin ab origine sua.*

Primus qui cultum imaginum impugnare cœpit Xenaïas Persa quidam, ex servo Episcopus, cum nondum baptizatus esset, ut refertur Act. 5. Concilij Nicæni, de quo & Nicephorus lib. 16. Hist. c. 28. *Primus, O audacem animum, & os impudens! vocem illam evomuit: Christi, & eorum qui illi placuerunt, imagines reverendas non esse.* Post illum, imperante Leone Isauro per Orientem, Judæus quidam Sarantapechus in Arabia, veneficus, ac præstigiator ex officina diaboli, ut Act. 5. Concilij Nicæni describitur, hæresin de abolendis frangendis-que imaginibus commentus, odio cum primis in Christianos, primum Arabiam conturbavit, & Arabum Regem dementando, promittendo-

FFFF 2

que